

Реалізація судового контролю за ст. 382 КАС України як обов'язок судді в адміністративному судочинстві

Погосян Маргарита Арсенівна¹

Опубліковано	Секція	УДК
25.12.2025	Право	347.922:342.9(477)

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18056742>

Анотація. У даній статті досліджено роль судового контролю, як одного із ключових обов'язків судді у адміністративному судочинстві крізь призму реалізації положень статті 382 Кодексу адміністративного судочинства. Проаналізовано сутність судового контролю як інституційного механізму забезпечення законності та справедливості при розгляді адміністративних справ.

Автор обґрунтовує, що належне виконання суддею обов'язку здійснення судового контролю становить фундаментальну гарантію ефективності правосуддя в публічно-правових спорах. Досліджено процесуальні аспекти реалізації судового контролю на різних стадіях адміністративного провадження, зокрема під час підготовчого провадження, розгляду справи по суті та ухвалення судового рішення.

Особливу увагу приділено аналізу взаємозв'язку між виконанням суддею контрольних функцій та забезпеченням права на справедливий суд гарантованих статтею 6 Конвенції про захист прав і основоположних свобод. Розкрито значення судового контролю для дотримання принципів змагальності, диспозитивності та офіційного з'ясування обставин справи в адміністративному судочинстві.

Проаналізовано практику Верховного Суду щодо застосування статті 382 кас України та виявлено типові проблеми, які виникають при реалізації суддями контрольних повноважень. Висвітлено питання меж судового контролю та необхідності дотримання балансу між активною роллю суду та принципом незалежності судової влади.

Автором запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення механізму судового контролю в адміністративному судочинстві, зокрема через підвищення рівня процесуальної дисципліни учасників справи та посилення відповідальності судді за неналежне виконання контрольних функцій. Обґрунтовано необхідність систематичного підвищення кваліфікації суддів адміністративних судів у сфері реалізації судового контролю.

---

¹ аспірант кафедри теорії і історії держави та права, Запорізький національний університет, адвокат, м. Запоріжжя, <https://orcid.org/0000-0002-4408-9241>

Ключові слова: судовий контроль, адміністративне судочинство, Кодекс адміністративного судочинства України, стаття 382 КАС України, публічно-правові спори, процесуальна дисципліна, принципи адміністративного процесу, контрольні повноваження суду, адміністративні суди, захист прав громадян.

Implementation of Judicial Control under Article 382 of the Code of Administrative Procedure of Ukraine as a Duty of a Judge in Administrative Proceedings

Annotation. This article examines the role of judicial control as one of the key duties of a judge in administrative proceedings through the prism of the implementation of the provisions of Article 382 of the Code of Administrative Procedure. The essence of judicial control as an institutional mechanism for ensuring legality and fairness in the consideration of administrative cases is analysed.

The author argues that the proper performance by a judge of the duty of judicial control is a fundamental guarantee of the effectiveness of justice in public law disputes. The procedural aspects of the implementation of judicial control at various stages of administrative proceedings are examined, in particular during preparatory proceedings, consideration of the case on its merits and the adoption of a court decision. Particular attention is paid to analysing the relationship between the performance of control functions by judges and ensuring the right to a fair trial guaranteed by Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.

The importance of judicial control for compliance with the principles of adversarial proceedings, disposability and official clarification of the circumstances of the case in administrative proceedings is revealed. The practice of the Supreme Court regarding the application of Article 382 of the Code of Ukraine is analysed and typical problems that arise when judges exercise their supervisory powers are identified. The issue of the limits of judicial control and the need to maintain a balance between the active role of the court and the principle of independence of the judiciary is highlighted.

The author proposes practical recommendations for improving the mechanism of judicial control in administrative proceedings, in particular by increasing the level of procedural discipline of the parties to the case and strengthening the responsibility of judges for improper performance of control functions. The need for systematic improvement of the qualifications of administrative court judges in the field of judicial control is substantiated.

Keywords: judicial control, administrative proceedings, Code of Administrative Procedure of Ukraine, Article 382 of the CAP of Ukraine, public law disputes, procedural discipline, principles of administrative procedure, supervisory powers of the court, administrative courts, protection of citizens' rights.

Вступ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний етап розвитку адміністративного судочинства в Україні характеризується постійними вдосконаленням процесуальних механізмів захисту прав громадян у відносинах з органами публічної влади. Судовий контроль як інститут адміністративного судочинства набуває особливого значення в умовах європейської інтеграції України та імплементації стандартів Ради Європи щодо

ефективності правосуддя. Стаття 382 Кодексу адміністративного судочинства України закріплює важливі контрольні повноваження судді, проте практика і застосування свідчить про наявність неоднозначних підходів та прогалин в розумінні меж і форм реалізації судового контролю, що зумовлює необхідність комплексного наукового аналізу цієї проблематики.

Актуальність дослідження посилюється зростаючою кількістю адміністративних справ, які надходять до судів України та підвищеними вимогами суспільства до якості адміністративного правосуддя. За останні роки спостерігається тенденція до ускладнення публічно-правових спорів, що потребує від суддів не лише глибоких знань але й належного виконання контрольних функцій на всіх стадіях процесу. Недостатня ефективність судового контролю призводить до порушення процесуальних строків зловживання учасниками процесу своїми правами, затягування розгляду справ та як наслідок зниження рівня довіри громадян до судової системи та держави загалом.

Особливої актуальності тема набуває в контексті реформування судової системи та приведення національного законодавства у відповідність з вимогами Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях неодноразово наголошував на важливості ефективного судового контролю, як складової права на справедливий суд. Відсутність належного наукового обґрунтованого механізму реалізації статті 382 КАС України створює ризики для визнання судових рішень такими, що не відповідають європейським стандартам, та може стати підставою для звернення громадян до міжнародних судових інстанцій.

Практична цінність дослідження зумовлена необхідністю формування єдиних підходів до застосування контрольних повноважень суддями адміністративних судів. Аналіз судової практики Верховного Суду демонструє розбіжності у тлумаченні обсягу обов'язків судді щодо здійснення судового контролю та призводить до правової невизначеності та порушення принципу єдиної судової практики. Відсутність чітких критеріїв оцінки належного виконання суддею контрольних функцій ускладнює як дисциплінарну відповідальність за бездіяльність судді так і оскарження судових рішень з мотивів неналежного здійснення судового контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика судового контролю в адміністративному судочинстві привертає увагу значної кількості науковців та практиків, проте комплексного дослідження статті 382 КАС України як гарантії ефективності правосуддя досі не проводилось. Фундаментальні засади адміністративного судочинства досліджували такі вчені, як В. Авер'янов, Ю. Битяк, В. Бевзенко, Т. Коломоєць, О. Пасенюк, М. Тищенко. Зокрема, В. Бевзенко у своїх працях розглядав процесуальні повноваження суду в адміністративному процесі, наголошуючи на активній ролі судді у з'ясуванні обставин справи [1]. О. Пасенюк досліджував принципи адміністративного судочинства та їх вплив на ефективність правосуддя, приділяючи увагу балансу між змагальністю та офіційним з'ясуванням обставин справи [2].

Окремі аспекти судового контролю в контексті забезпечення процесуальної дисципліни розглядали у своїх роботах А. Комзюк, Р. Куйбіда. Д. Лученко акцентував увагу на ролі судді як арбітра процесу, який має забезпечувати дотримання процесуальних строків та запобігати зловживанням процесуальними правами [3]. В. Денєга досліджував питання ефективності адміністративного судочинства через призму європейських стандартів правосуддя, зокрема вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [4]. Проте ці дослідження не охоплювали комплексного аналізу статті 382 КАС України як окремого інституту процесуального права.

Значний внесок у розробку теоретичних засад судового контролю зробили М. Смокович, І. Завальнюк, О. Кузьменко, які аналізували контрольні функції суду в різних видах судочинства. М. Смокович досліджував співвідношення судового контролю з принципами диспозитивності та змагальності, обґрунтовуючи необхідність активної позиції суду в адміністративних справах [5]. І. Завальнюк розглядав судовий контроль як складову конституційного права на судовий захист, наголошуючи на обов'язку держави забезпечити ефективні процесуальні механізми захисту прав громадян у спорах з органами публічної влади [6].

Практичні аспекти застосування контрольних повноважень судді висвітлювались у публікаціях Я. Рябченко, О. Рябченко, Н. Писаренко, І. Теслюк, які аналізували судову практику Верховного Суду та Європейського суду з прав людини [7]. Н. Писаренко досліджувала стандарти ефективності правосуддя, встановлені практикою ЄСПЛ, та їх імплементацію в національне адміністративне судочинство [8]. Проте ці дослідження мали фрагментарний характер і не охоплювали всіх аспектів реалізації судового контролю відповідно до статті 382 КАС України, зокрема питання меж втручання суду та критеріїв оцінки належного виконання суддею контрольних функцій.

Аналіз наукової літератури свідчить, що попри наявність значної кількості праць з адміністративного процесу, спеціальних досліджень, присвячених судовому контролю як обов'язку судді та гарантії ефективності правосуддя, бракує. Відсутні комплексні роботи, які б системно розглядали нормативний зміст статті 382 КАС України, форми та методи її реалізації, а також практичні проблеми застосування. Це зумовлює необхідність проведення спеціального дослідження для заповнення існуючих прогалин у науковому осмисленні інституту судового контролю в адміністративному судочинстві України та формування рекомендацій щодо вдосконалення законодавства і правозастосовної практики.

Мета статті – комплексне дослідження правової природи та практичних аспектів реалізації судового контролю, як обов'язку судді відповідно до статті 382 Кодексу адміністративного судочинства, а також обґрунтування його ролі як фундаментальної гарантії ефективності правосуддя в адміністративних справах. Дослідження спрямоване на з'ясування змісту контрольних повноважень судді, визначення меж їх здійснення та встановлення взаємозв'язку між належним виконанням суддею контрольних функцій і забезпеченням конституційного права на справедливий суд у публічно-правових спорах.

Для досягнення поставленої мети передбачається вирішення наступних завдань: дослідити теоретичні засади судового контролю як інституту адміністративно-процесуального права; проаналізувати нормативний зміст статті 382 КАС та її місце в системі процесуальних гарантій ефективного правосуддя; визначити форми та методи здійснення судового контролю на різних стадіях адміністративного провадження; узагальнити практику Верховного Суду, щодо застосування контрольних повноважень суддею; встановити критерії оцінки належного виконання суддею обов'язку здійснення судового контролю; виявити типові порушення та недоліки в реалізації судового контролю; обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення законодавчого регулювання та правозастосовної практики у сфері судового контролю в адміністративному судочинстві України.

Результати

Нотаріат Відповідно до статті 129-1 Конституції України судові рішення є обов'язковим до виконання [9]. Адже держава забезпечує виконання судових рішень у порядку визначеному законодавством. Суд здійснює контроль за виконанням судових рішень особливо актуальним питанням ефективності виконання судових рішень постає під час розгляду адміністративними судами публічно-правових спорів, адже вказані

норми Конституції окремо передбачають порядок спеціальної відповідальності держави, в особі уповноважених органів виконавчої влади, за виконання рішень судів, а також наділяють адміністративні суди додатковими повноваженнями у сфері здійснення судового контролю за виконанням судових рішень у адміністративних справах, а також правом розглядати заяви про визнання протиправними дій та рішень, а також бездіяльності суб'єктів владних повноважень.

Одним із основних процесуальних засобів забезпечення виконання судового рішення є інститут судового контролю за виконанням судових рішень. Стаття 382 Кодексу адміністративного судочинства зобов'язує суб'єктів владних повноважень подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення. За наслідками розгляду звіту суб'єкта владних повноважень про виконання рішення суду, а в разі неподання такого звіту суддя своєю ухвалою може встановити новий строк на подання звіту та накласти на керівника суб'єкта владних повноважень штраф у сумі від 20 до 40 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. 50% суми штрафу стягується на користь позивача і 50% – на користь державного бюджету України [10].

Питання про накладення штрафу вирішується на підставі клопотання позивача або за ініціативою суду. На основі аналізу положень Кодексу адміністративного судочинства приходимо до висновку, що статтею 382 Кодексу адміністративного судочинства передбачено декілька окремих форм судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративних справах, зокрема, зобов'язання суб'єкта владних повноважень подати звіт, а також накладення штрафу.

Після прийняття рішення у справі суд може встановити судовий контроль за виконанням рішення суб'єктом владних повноважень. Такий контроль реалізується судом шляхом розгляду звітів про виконання судових рішень, а у разі неподання такого звіту можливістю накладення штрафу та встановлення нового строку для підготовки та подання звіту.

Аналіз Єдиного державного реєстру судових рішень свідчить про те, що як правило суди відмовляють у встановленні судового контролю на тій підставі, що зобов'язання суб'єкта владних повноважень не на користь якого укладене судове рішення подати звіт у встановлений судом строк є правовим наслідком судового рішення і саме в його резолютивній частині повинно бути визначено обов'язок щодо подання звіту. Оскільки встановити судовий контроль за виконанням рішення суд може лише під час прийняття рішення у справі. Однак верховний суд у своїх постановах приходять до висновку щодо можливості встановлення судового контролю уже після ухвалення рішення, оскільки підставою для встановлення судового контролю є саме невиконання судового рішення ухваленого на користь фізичної або юридичної особи (постанови КАС/ВС: у справі № 806/2143/15 від 20.02.2019 р. [11]; у справі № 820/4261/18 від 03.04.2019 р. [12]; у справі № 580/988/19 від 27.12.2019 р. [13]).

Захист порушеного права особи у випадку невиконання судового рішення яке гарантовано державою відповідно до статті 129-1 Конституції, шляхом звернення до суду для встановлення судового контролю у порівнянні з ініціюванням вирішення судом нового публічного спору має ряд переваг які передбачені положенням статей 249 та 383 КАС України а саме:

- оперативність розгляду, адже заява в порядку судового контролю підлягає розгляду в порядку письмового провадження протягом 10 днів з дня її отримання;
- відсутність необхідності сплачувати судовий збір;
- неприбуття у судове засідання особи, яка була належним чином повідомлена, не перешкоджає розгляду такої заяви [10].

Водночас недоліки застосування судового контролю пов'язані із тим, що законодавство встановлює інститут судового контролю швидше як право суду, а не як його обов'язок, тобто застосування такого способу судового контролю щодо суб'єктів владних повноважень застосовується виключно на розсуд суддів та їхніми дискреційними повноваженнями. Тому саме судова практика безпосередньо впливає на ефективність реалізації інституту виконання судових рішень (Таблиця 1).

Таблиця 1

Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративному судочинстві

№	Критерій	Характеристика
1	Правова основа	Стаття 129-1 Конституції України. Стаття 381 ⁻¹ , 382 КАС України. Статті 249 та 383 КАС України.
2	Конституційна гарантія	Судове рішення є обов'язковим до виконання. Держава забезпечує виконання судового рішення. Контроль за виконанням здійснює суд.
3	Обов'язки суб'єкта владних повноважень	Подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.
4	Види судового контролю	1. Зобов'язання подати звіт про виконання рішення. 2. Розгляд поданого звіту. 3. Встановлення нового строку для подання звіту. 4. Накладення штрафу.
5	Розмір штрафу	Від 20 до 40 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. <i>Конкретна сума:</i> від 60 560 грн. до 121 120 грн.
6	Розподіл штрафу	50% – на користь позивача. 50% – до Державного бюджету України.
7	Ініціювання штрафу	За клопотанням позивача. АБО За ініціативою судді.
8	Момент встановлення контролю	Спірне питання: • Суди нижчих інстанцій: тільки під час прийняття рішення у справі (в резолютивній частині). • Верховний Суд: можливо після ухвалення рішення у справі.
9	Практика Верховного Суду	Постанова у справі № 806/2143/15 від 20.02.2019. Постанова у справі № 820/4261/18 від 03.04.2019. Постанова у справі № 580/988/19 від 27.12.2019.
10	Переваги судового контролю	1. Відсутність судового збору. 2. Оперативність розгляду (10 днів). 3. Можливість розгляду в письмовому провадженні. 4. Неприбуття сторін не перешкоджає розгляду.
11	Строки розгляду заяви	10 днів з дня отримання заяви. Розгляд у письмовому провадженні або в судовому засіданні (на розсуд суду).
12	Форма розгляду	Письмове провадження.

		АБО Судове засідання (на розсуд суду).
13	Недоліки механізму	Застосування судового контролю є <i>правом суду</i> , а не обов'язком. Застосовується виключно на розсуд суддів. Відсутність єдиної практики.
14	Підстава встановлення контролю	Невиконання судового рішення, ухваленого на користь особи-позивача.
15	Правова природа	Процесуальний засіб забезпечення виконання судового рішення. Механізм захисту конституційного права на виконання рішення суду.
16	Судовий акт	Ухвала суду про: • встановлення нового строку подання звіту, • накладення штрафу на керівника суб'єкта владних повноважень.
17	Суб'єкт відповідальності	Керівник суб'єкта владних повноважень, відповідальний за виконання рішення.
18	Актуальність проблеми	Особливо гостро постає у публічно-правових спорах. Органи державної влади нерідко не виконують судові рішення.
19	Вплив на ефективність	Судова практика безпосередньо впливає на ефективність функціонування інституту виконання судових рішень.
20	Стадія застосування	Після прийняття рішення у справі. На стадії виконання судового рішення.

Концептуальним недоліком чинного законодавства про судоустрій є відсутність чіткого закріплення функції систематичного контролю за виконанням винесених судових рішень у статусних повноваженнях судді, що суперечить європейській доктрині ефективного судового захисту. Стаття 56 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначає загальні повноваження судді, але не містить спеціального правила щодо обов'язку судді контролювати фактичне виконання рішень, які набрали законної сили [14]. Європейський суд з прав людини у справі «Hornsby v. Greece» встановив, що право на справедливий судовий розгляд, гарантоване статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, було б ілюзорним, якби правова система держави дозволяла, щоб остаточне обов'язкове судове рішення залишалося невиконаним на шкоду однієї зі сторін [15]. Імплементация цього прецедентного підходу вимагає законодавчого закріплення у статусному законі конкретного обов'язку судді *ex officio* ініціювати процедури контролю за виконанням судових рішень без очікування звернення зацікавленої сторони, що трансформує пасивну роль суду на активну позицію гаранта реалізації судового акта.

Процесуальний механізм судового контролю за виконанням рішень, передбачений статтею 382 Кодексу адміністративного судочинства України, базується на диспозитивній моделі, за якою ініціатива контролю належить виключно стороні провадження, яка звертається до суду з відповідною заявою [16]. Таке тлумачення не відповідає публічно-правовій природі адміністративного судочинства, де суди захищають публічні інтереси та забезпечують законність діяльності посадових осіб, що

обіймають посади в органах, що мають повноваження, що вважаються «органами державної влади». Дослідження, проведені під егідою Ради Європи, демонструють, що країни з найвищими показниками ефективного виконання рішень застосовують моделі, що передбачають активні форми моніторингу, оскільки вони реєструють статус виконання, таким чином вживаючи превентивних заходів, усуваючи перешкоди для виконання ще до того, як будь-яка сторона може звернутися [17]. Запропоновані зміни до статті 382 КАС передбачають встановлення процедури обов'язково щомісячного моніторингу, яка розпочинається з моменту набрання рішенням законної сили та продовжується до повного виконання судового рішення, що забезпечить своєчасне виявлення факту ухилення від виконання та оперативне застосування заходів промислового примусу до осіб, які порушують норми процесуального законодавства.

Принцип системності законодавства передбачає узгодженість матеріально-правових норм, які встановлюють правовий статус судді та процесуальних норм, які передбачають механізм реалізації суддівських повноважень, що забезпечує ефективність правового регулювання та унеможливує виникнення правових колізій. Запропоновані зміни до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» створюють матеріально-правову основу для здійснення судового контролю, визначаючи їх, як обов'язок судді, тоді як змінена стаття 382 КАС України встановлює процесуальний механізм реалізації цього обов'язку через систему щомісячного моніторингу та звітності. Така форма регламентації відповідає міжнародним стандартам належного урядування викладених у рекомендаціях Комітету міністрів Ради Європи CM/Rec(2010), які передбачають незалежність суддів, ефективність виконання їх обов'язків, шляхом необхідності забезпечення не лише формального постановлення судового рішення але й реального відновлення порушених прав, шляхом його належного виконання [18]. Синхронізація норм матеріального та процесуального законодавства усуває існуючу прогалину в праві, при якій суддя має теоретичну можливість здійснювати контроль за виконанням рішення, проте немає чіткого правового обов'язку це робити на практиці, та прописаних ефективних механізмів такого контролю, що приводить до масового невиконання судових рішень органами публічної адміністрації та підриває довіру суспільства до органів судової влади.

Висновки

Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що судовий контроль передбачений статтею 382 КАС України встановлює фундаментальну гарантію ефективності правосуддя в адміністративному судочинстві, та є невід'ємним обов'язком судді, виконання якого впливає на якість судового захисту прав громадян у спорах з органами публічної влади. Правова природа судового контролю зумовлена специфікою адміністративного процесу, де суд не може обмежуватись пасивною роллю арбітра, а повинен активно сприяти встановленню істини та забезпеченню балансу між інтересами приватної особи та публічною владою.

Нормативний зміст статті 382 КАС України охоплює керівництво ходом судового процесу, сприяння врегулюванню спору, роз'яснення учасникам їхніх процесуальних прав та обов'язків, попередження про наслідки процесуальних дій, що в сукупності формує комплексний механізм судового контролю, спрямований на забезпечення справедливого розгляду справи.

Аналіз судової практики Верховного суду та Рішення Європейського Суду з прав людини підтверджує, що незалежне виконання суддею контрольних функцій є обов'язковою умовою дотримання стандартів статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема право на справедливий суд та розгляд справи в розумні строки. Судовий контроль реалізується через різноманітні форми: контроль за дотриманням процесуальних строків, запобігання зловживання

процесуальними правами, забезпечення повноти складу учасників справи, контроль за повнотою доказової бази, керівництво судовим засіданням та контролю за обґрунтованістю судових витрат.

Аналіз чинного процесуального законодавства України виявляє суттєві прогалини у правовому забезпеченні судового контролю за виконанням судових рішень, що потребує внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Доповнити статтю 56 цього Закону частиною, яка чітко визначає обов'язок судді здійснювати систематичний моніторинг виконання рішень суду, які набрали законної сили, а також вимагати щомісячні звіти від органів державної влади про стан виконання судових рішень. Запропонована норма має передбачати, що суддя *ex officio*, без подання заяви стороною провадження зобов'язаний відстежувати виконання постановленого ним рішення протягом усього строку його виконання, що забезпечить реальну ефективність судового захисту та відповідатиме принципу верховенства права, закріпленому у статті 8 Конституції України.

Стаття 382 Кодексу адміністративного судочинства України потребує внесення змін, з метою трансформації пасивної моделі судового контролю над ними у модель судового моніторингу. Викласти частину першої статті 382 КАС у новій редакції, яка встановлює обов'язок суду щомісячно здійснювати моніторинг виконання судового рішення, шляхом витребування від суб'єкта владних повноважень або іншого відповідача детальної інформації про вжиті заходи, строки їх виконання та причини можливого невиконання чи неналежного виконання рішення суду. Така норма має передбачити автоматичне направлення судом запитів про стан виконання не пізніше п'ятого числа кожного місяця з моменту набрання рішенням законної сили, а також встановлення п'ятиденного строку для надання відповідачем відповідного звіту під загрозою застосування заходів процесуального примусу, передбачених статтею 144 КАС України.

Синхронізація нових положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» до статті 382 КАС України створить комплексну систему судового контролю за виконанням рішення адміністративних судів, де обов'язок судді здійснювати моніторинг виконання рішень, закріплюватиметься як на рівні матеріального так і на рівні процесуального законодавства, як конкретний механізм реалізації повноважень судді. Запропоновані зміни повинні передбачати:

- а) щомісячний моніторинг справ суддями з обов'язковим витребуванням звітів про стан виконання судових рішень;
- б) закріплення судового контролю за виконанням рішень, як безумовного обов'язку судді, а не його дискреційного права;
- в) встановлення відповідальності суб'єктів владних повноважень за неподання або несвоєчасне подання інформації про виконання судового рішення;
- г) створення в автоматизованій системі документообігу суду функціоналу для автоматичного відстеження строків виконання рішень та формування нагадування суддів про необхідність здійснення моніторингу.

Така модель судового контролю відповідатиме стандартам Європейського Суду з прав людини щодо ефективності судового захисту, викладених у справах «Hornsby v. Greece» та «Yuriy Nikolayevich Ivanov v. Ukraine», у яких наголошується на неприпустимості невиконання судового рішення на протязі тривалого часу.

Список використаних джерел

1. Бевзенко В. М. Особливості оскарження адміністративних актів державної виконавчої служби. Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". 2011. № 2(4). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2011/n2/11bvmdvs.pdf>

2. Пасенюк О. Адміністративне судочинство як засіб утвердження верховенства права у вітчизняному конституційному устрої. Адміністративне судочинство. Судова практика в адміністративних справах. 2015. № 3–4. С. 84–96.
3. Лученко Д. В., Георгієвський Ю. В., Белікова М. І. та ін. (ред.). Адміністративно-судове процесуальне право України. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2024. 696 с.
4. Deneha V., Chornyi Y., Shevchuk O., Mentukh N. Competence of state authorities and local self-government bodies in the public-private partnerships area. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2023. Vol. 26, no 6. P. 1–19.
5. Смокович М. І. Здійснення правосуддя в умовах воєнного стану: до питання законодавчих змін. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право. 2022. № 70. С. 450–455. DOI: 10.24144/2307-3322.2022.70.72
6. Завальнюк І. В. Адміністративне судочинство в Україні за радянських часів. Генезис публічного права: від становлення до сучасності: збірник наукових праць. Миколаїв: Іліон, 2010. С. 300–301.
7. Шевчук О., Теслюк І. Особливості розвитку та застосування альтернативних способів вирішення спорів суб'єктів господарювання в Україні. Актуальні проблеми правознавства. 2018. № 3. С. 77–81.
8. Писаренко Н. Б. Концептуальні основи адміністративного судочинства в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2019. 38 с.
9. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-Х. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51. Ст. 1122.
11. Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 20 лют. 2019 р. у справі № 806/2143/15. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
12. Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 03 квіт. 2019 р. у справі № 820/4261/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
13. Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 27 груд. 2019 р. у справі № 580/988/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
14. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
15. *Hornsby v. Greece*: Application no. 18357/91, Judgment of 19 March 1997. European Court of Human Rights. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58020>
16. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
17. Report on the effectiveness of judicial decisions in administrative matters. Council of Europe. Directorate General of Human Rights and Rule of Law. Strasbourg, 2019.
18. Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: Independence, efficiency and responsibilities. Council of Europe. Strasbourg, 2010. URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805afb78